

20.8.2026

Sotkamon kunnanhallituksen lausunto Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle

Viite: Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 24.7.2026,
Dnro 1368/03.04.04.01/2026

LAUSUNTO TIETOPYYNTÖPÄÄTÖSTÄ KOSKEVASSA VALITUSASIASSA

Sotkamon kunnanhallitus antaa tietopyyntöpäätöstä koskevassa valitusasiassa seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sotkamon kunta pyytää kunnioittavasti Pohjois-Suomen hallinto-oikeutta

- hylkäämään Kainuun Sanomien päätoimittaja Anne Moilasen valituksen kokonaisuudessaan ja
- velvoittamaan valittajan korvaamaan Sotkamon kunnan oikeudenkäyntikulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen.

Perustelut:

Perusteluina valituksen hylkäämiselle Sotkamon kunnanhallitus esittää, että Loiste Oy:n osakassopimus sisältää lain viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) eli julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 mukaisia salassa pidettäviä tietoja. Kyseisen lain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liikesalaisuudesta.

Liikesalaisuuden määritelmä ilmenee liikesalaisuuslain (595/2018) 2 §:n 1 momentin 1 kohdasta, jonka mukaan liikesalaisuudella tarkoitetaan tietoa:

- a) joka ei ole kokonaisuutena tai osiensa täsmällisenä kokoonpanona ja yhdistelmänä tällaisia tietoja tavanomaisesti käsitteleville henkilöille yleisesti tunnettua tai helposti selville saatavissa,
- b) jolla a alakohdassa tarkoitetun ominaisuuden vuoksi on taloudellista arvoa elinkeinotoiminnassa ja
- c) jonka laillinen haltija on ryhtynyt kohtuullisiin toimenpiteisiin sen suojaamiseksi.

Loiste Oy:n osakassopimuksessa on sovittu tietyistä osakkaiden oikeuksista, velvollisuuksista sekä sitoumuksista toisiaan kohtaan, yhtiön hyvään hallintotapaan liittyvistä toimintatavoista sekä muista oikeuksista ja velvollisuuksista. Osakassopimuksen salassapitoa koskevat sopimusehdot sitovat vahvasti osapuolia.

Loiste Oy:n osakassopimus sisältää tietoja sellaisista julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan mukaisista liikesalaisuuksista, joiden salaamiselle ulkopuolisilta voidaan katsoa objektiivisesti arvioitunakin olevan hyväksyttävä tarve.

Loiste Oy:n osakassopimuksen kirjaukset rajoittavat luottamuksellisten tietojen luovuttamisen. Vastauksena Kainuun Sanomien päätoimittajan tietopyyntöön Sotkamon kunta on luovuttanut Loiste Oy:n osakassopimuksen julkisilta osin (ns. mustattu versio osakassopimuksesta). Osakassopimuksen sisältämät liikesalaisuudet ja muut salassa pidettävät tiedot on peitetty asiakirjassa lain viranomaisten toiminnan julkisuudesta eli julkisuuslain 3 luvun 10 §:n mukaisesti. Julkisuuslain 6 luvun 24 §:n 1 momentin 17 kohdan ja 20 kohdan perusteella osakassopimuksesta on peitetty liikesalaisuudet ja muut salassa pidettävät tiedot.

Osakassopimuksen osapuolia ovat Sotkamon kunnan ohella Kajaanin kaupunki ja sijoitusyhtiö (Oy) sekä Loiste Oy, joten julkisuuslain lisäksi noudatettavaksi tulee myös liikesalaisuuslain, osakeyhtiölain (624/2006) ja rikoslain (39/1889) säännökset, kun tarkastellaan salassa pidettävien tietojen luovuttamispyyntöä.

Lisäksi kunnanhallitus viittaa Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätökseen (Itä-Suomen HAO 16.2.2026 421/2026), jonka mukaisesti Itä-Suomen hallinto-oikeus on hylännyt valituksen vastaavanlaisessa osakassopimusta koskevassa tietopyyntötapauksessa. Itä-Suomen hallinto-oikeuden arvion mukaan pääosa osakassopimuksen keskeisestä sisällöstä sisältää tietoja julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdassa tarkoitetuista yksityisistä liikesalaisuuksista.

Valittajan valituksessaan esille tuomat perustelut eivät ole sellaisia, että julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan perusteella salassa pidettävä asiakirja pitäisi luovuttaa. Kunnanhallitus korostaa, että kunta on luovuttanut pyydetyn osakassopimuksen julkisilta osiltaan tietopyyntöpäätöksessä perustellun mukaisesti (asiakirjasta peitetty salassa pidettävät tiedot).

Selostus asiasta:

Sotkamon kunta on 22.4.2026 vastannut Kainuun Sanomien tietopyyntöön koskien Loiste Oy:n osakassopimusta. Kainuun Sanomien mukaan annettu vastaus ei tyydyttänyt heitä.

Kainuun Sanomien päätoimittaja on pyytänyt Sotkamon kunnalta 18.6.2026 tietopyyntönä tietoja Loiste Oy:n osakassopimuksesta ja sen julkisuudesta sekä pyytänyt valituskelpoisen päätöksen asiassa.

Julkisuuslain 4 luvun 14 §:ssä säädetään tiedon antamisesta asiakirjasta sekä asiakirjan antamisesta päättämisestä. Tiedon asiakirjan sisällöstä antaa se, jolle viranomainen on tämän tehtävän määrännyt tai jolle se hänen asemansa ja tehtäviensä vuoksi muuten kuuluu. Sotkamon kunnan hallintosäännön mukaisesti kunnanvaltuuston ja -hallituksen asiakirjoja koskevat tietopyynnot ratkaisee hallinto- ja henkilöstöjohtaja.

Vastauksena Kainuun Sanomien päätoimittajan tietopyyntöön Sotkamon kunta on luovuttanut Loiste Oy:n osakassopimuksen julkisilta osiltaan Sotkamon kunnan hallinto- ja henkilöstöjohtajan viranhaltijapäätöksellä (1.7.2026, 1/2026).

Osakassopimuksen sisältämät liikesalaisuudet ja muut salassa pidettävät tiedot on peitetty asiakirjassa lain viranomaisten toiminnan julkisuudesta eli julkisuuslain 3 luvun 10 §:n mukaisesti.

Julkisuuslain 6 luvun 24 §:n 1 momentin 17 kohdan ja 20 kohdan perusteella osakassopimuksesta on peitetty liikesalaisuudet ja muut salassa pidettävät tiedot.

Julkisuuslain 6 luvun 24 §:n 1 momentin mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:
17) asiakirjat, jotka sisältävät tietoja valtion, hyvinvointialueen, kunnan tai muun julkisyhteisön tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteisön, laitoksen tai säätiön liikesalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta liiketoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi mainituille yhteisöille, laitoksille tai säätiöille taloudellista vahinkoa tai saattaisi toisen samanlaista tai muutoin kilpailevaa toimintaa harjoittavan julkisyhteisön tai yksityisen parempaan kilpailuasemaan tai heikentäisi julkisyhteisön tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteisön, laitoksen tai säätiön mahdollisuuksia edullisiin hankintoihin tai sijoitus-, rahoitus- ja velanhoitojärjestelyihin.

Julkisuuslain 6 luvun 24 §:n 1 momentin mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:
20) asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liikesalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa, ja kysymys ei ole kuluttajien terveyden tai ympäristön terveellisuuden suojaamiseksi tai toiminnasta haittaa kärsivien oikeuksien valvomiseksi merkityksellisistä tiedoista tai elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja niiden hoitamista koskevista tiedoista.

Julkisuuslain 3 luvun 10 §:n mukaan salassa pidettävästä viranomaisen asiakirjasta tai sen sisällöstä saa antaa tiedon vain, jos niin erikseen tässä laissa säädetään. Edellä mainitun lain 10 §:n mukaan kun vain osa asiakirjasta on salassa pidettävä, tieto on annettava asiakirjan julkisesta osasta, jos se on mahdollista niin, ettei salassa pidettävä osa tule tietoon. Viranomaisen on arvioitava tietokohtaisesti, miltä osin osakassopimus pitää sisällään liikesalaisuuden määritelmän mukaisia tietoja.

Osakassopimus sisältää salassa pidettävää tietoa eikä näin ollen ole julkinen asiakirja. Kun kunta on osapuolena, asiaan liittyy lain viranomaisten toiminnan julkisuudesta eli julkisuuslain mukaisia erityissääntöjä. Osakassopimukset sisältävät usein liikesalaisuuksia, strategisia linjauksia ja taloudellisia tietoja, joiden julkistamisesta olisi vahinkoa kunnan neuvotteluasemalle tai sopimuskumppanille.

Sopimus on näin ollen salassa pidettävä julkisuuslain 6 luvun 24 §:n 1 momentin 17 kohdan ja toisaalta myös 20 kohdan perusteella. Loiste Oy:n osakassopimuksen kirjaukset rajoittavat luottamuksellisten tietojen luovuttamista.

Sopimukseen sisällytetään yleensä ehdoton salassapitolauseke, joka kieltää tiedon käytön omaksi eduksi tai luovuttamisen ulkopuolisille. Salassapidon rikkominen voi johtaa sopimussakkoon tai vahingonkorvausvelvollisuuteen.

Vaikka sopimus on ulkopuolisille salainen, omistajaohjauksellista päätöksentekoa varten kunnanhallituksen jäsenillä on oikeus saada tarpeelliset tiedot päätöksenteon tueksi. Osakassopimus toimitetaan kunnanhallituksen jäsenille luottamuksellisesti. Kunnanhallituksen jäsenet ovat sidottuja salassapitovelvollisuuteen käsitellessään luottamuksellista osakassopimusta. He eivät saa käyttää tai paljastaa tietoja ulkopuolisille.

Kuntalain (410/2015) 13 luvun 116 §:ssä on säädetty tytäryhteisön tiedonantovelvollisuudesta. Kuntalain 116 §:n nojalla kunnanhallituksella on oikeus saada tytäryhteisöltä tarpeelliset tiedot kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimisen ja toiminnan tuloksen laskemiseen. Säännös vastaa osakeyhtiölain 6 luvun 15 §:n mukaisesta tytäryhteisön tiedonantovelvollisuutta.

Kainuun Sanomien päätoimittaja on valittanut Sotkamon kunnan hallinto- ja henkilöstöjohtajan viranhaltijapäätöksestä (1.7.2026, 1/2026) Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Kunnanhallitus tuo lisäksi esille, että Sotkamon kunnanvaltuusto on käsitellyt kokouksessaan 15.4.2019 § 18 Loiste Oy:n yritysjärjestelyjä. Asia on käsitelty tuolloin kunnanvaltuuston kokouksessa painavan syyn perusteella suljetuin ovin (kunnan edun turvaaminen yrityskaupassa, kuntalaki 101 §). Osakassopimus on ollut oheisliitteenä toimitettuna valtuutetuille päätöksentekoa varten. Osakassopimus on merkitty jo tuolloin salassa pidettäväksi, Julkisuuslaki 24 § 1 momentti 20-kohta.

Sotkamon kunnanhallitus pyytää kunnioittavimmin, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus hylkää Kainuun Sanomien päätoimittaja Anne Moilasen valituksen kokonaisuudessaan tässä lausunnossa edellä lausutuilla perusteilla.

Salassa pidettävät tiedot:

Lausunnon liitteenä olevista asiakirjoista osakassopimus sisältää salassa pidettäviä tietoja (salassapitoperusteena julkisuuslaki 24 § 1 momentti 20 kohta).

Sotkamon kunnanhallitus varaa oikeuden nimetä myöhemmin tarvittaessa myös henkilötodistajia sekä muita mahdollisia kirjallisia todisteita.